

2
1952

საქართველო
გეოგრაფიული

ნ. ლომიძის

ჩრდილო-ატლანტიკის კავშირის სარდლობა, თვით ამერი-
კული გაზეთების ცნობით, სასაცილო მდგომარეობაშია: გე-
ნერალ რიჯუეის, ფელდმარშალ მონტგომერისა და მარშალ
ჟუენს შორის მუდმივი უთანხმოება და კინკლაობაა.

ომის წყურვილი დიდი აქვთ და თოფის წამლის მარაგი-
მაგრამ გასაქანს არ აძლევენ კრილოვის იგავ-არაკი...

ნ ი ა ნ ბ ი

ამბობენ, ინგლისელებს ახალი ამბები უყვართო. ეს, შეიძლება, ტყუილი არ იყოს, მაგრამ მართალია ისიც, რომ მათ ჰყვარებათ ჩლუნგი ხუმრობაც. ჩვენ გვინდა მკითხველს მოვუთხოვოთ იმის შესახებ, თუ როგორ მიიყვანა ახალი ამბით გატაცებამ ჩლუნგი ხუმრობამდე ერთი პატივცემული ინგლისური ფირმა, რომელსაც „ინტელიჟენს სერვისის“ წაქეზება და მფარველობა არც ისე აკლია.

ამ ამბის სათავე საქართველოში ჩაის კრეფის მექანიზაციის საკითხში გახლავთ. რაკი სიტყვამ მოიტანა, ჯერ ის გავიხსენოთ, თუ რა „მალალი“ აზრისა ბრძანდებიან ინგლისელი ჯენტლმენები საქართველოში ჩაის კულტურის განვითარების შესახებ.

ქართველ მეჩაიეებს ახსოვთ ერთი ინგლისელი „ექსპერტი“, ვინმე მეცნიერებათა დოქტორი ჰაროლდ მანნი, რომელმაც მალაღფარდოვანი ავტორიტეტულობით განაცხადა: „დასავლეთ საქართველოში ჩაის მოყვანა—შავ ზღვაში ოქროს ზოდების ჩაყრას ნიშნავს“.

სხვა „წინასწარმეტყველებათა“ შორის, ამ „საზღვარგარეთულმა“ ექსპერტმა წერილობითაც კი გადაჭრით განაცხადა: ჩაის ფოთლის კრეფის მექანიზაცია ჩვეულებრივ შეუძლებელი წამოწყებააო. ამიტომ თუ იყო, რომ საბჭოთა კონსტრუქტორების მიერ ჩაის საკრეფი მანქანის შექმნის ყოველი ცდა საზღვარგარეთ ღიმილს იწვევდა. ყველაზე მეტად კი—ის ინგლისელი ჯენტლმენები ხითხითებდნენ, რომელნიც გაფაციცებით უთვალთვალდნენ საბჭოთა კონსტრუქტორების გამოგონებებს, ვინდლო რამე ავწყანოთ ამ დარგშიო. აბა, რა? ტყუილად ხომ არ ყნოსავდნენ ისინი შავი ზღვის პირად მწვანე ოქროს ზოდების სუნს?

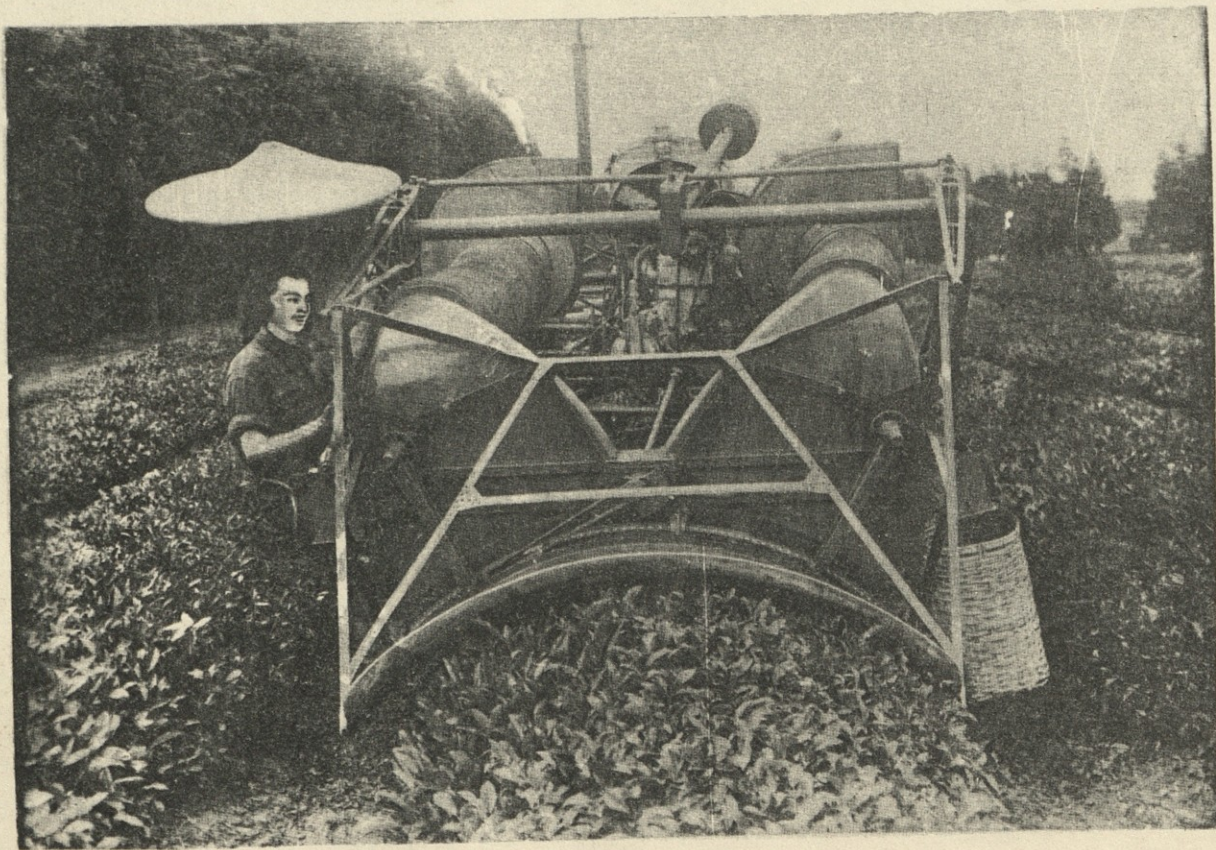
მაგრამ დაუბრუნდეთ ჩვენში ჩაის კრეფის მექანიზაციის საკითხს.

ჩვენი კონსტრუქტორების შემოქმედებითი ცდები ამ დარგშიც ბეჯითად გრძელდებოდა. თბილისში, არსენალის მთაზე, სამსართულიან დიდ სახლში მკვიდრად მოთავსდა საბჭოთა კავშირის სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობის სამინისტროს საკონსტრუქტორო ბიურო. აქ, უახლესი პროექტების ავტორები, ინჟინერ-კონსტრუქტორები, აგრონომები და მექანიკოსები ბეჯითად მუშაობდნენ ჩაის საკრეფი მანქანის შესაქმნელად და ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი შალვა კერესელიძე გულდადებით ხელმძღვანელობდა ამ შემოქმედებითი მუშაობას.

აქ უკვე იბადებოდა რთული და ჭკვიანი მანქანა, რომელიც მწვანე ბუჩქზე, სამ-ოთხ ათას ჩაის ფოთოლს შორის, ამოარჩევდა ვერცხლოვანი ბუსუსით დაფარულ დუყ ფოთოლს და მოსწყვეტდა მას, როგორც ამას ჩვენი სახელოვანი ჩაის მკრეფეები აკეთებენ.

და, აი, უცებ ლონდონმა ქვეყანას დებეშები დაუკრა: ვერცხვა, ჩაის საკრეფი მანქანა გამოგონილია, მობრძანდით, ოქროს ზოდები მოამზადეთო.

ვინმე სერ ტარპენის ფირმა დაწვრილებით მისამართსაც კი იწერებოდა: „სამხრეთ-დასავლეთი ლონდონი, იქსუორტის მოედანი“, არ შეგეშალოთ, სხვას არ მიმართოთო. ამასთანავე ფირმა აცხადებდა, რომ ის „მზად არის მიიღოს დაკვეთები, სასურველია ბითუმად—ჩაის მექანიკური მკრეფავი მანქანების დასამზადებლად“. არც იმის განცხადება იყო დავიწყებული, რომ თითქოს აღნიშნული „ჩაის მკრეფავის“ ცდები ჩატარებულია ქვეყნიერების სხვადასხვა ნაწილში.

ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატის შალვა კერესელიძის და კონსტრუქტორთა ჯგუფის მიერ ახლად აგებული ჩაის მკრეფავი მანქანა, რომელმაც სახელმწიფო გამოცდა უკვე ჩააბარა და ჩვენს სახელმწიფო სტახანოველებთან ერთად შეუდგა ჩაის კრეფის გეგმის გადაჭარბებით შესრულებას...

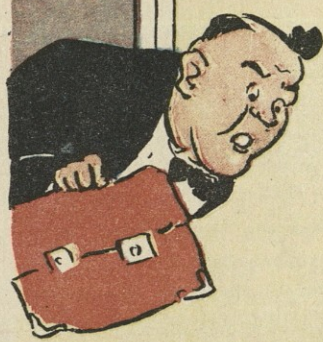
საქართველოს მწერთა კავშირი

საქართველოს მწერთა კავშირი

ტრიუგვე ლის სპეციალურმა
მრჩეველმა ა. ფელერმა თავი
მოიკლა.

ტრიუგვე ლი: შენ რომ ისკუპე
ფანჯრიდან, ჩემო ფელერ, და
იპოვე გამოსავალი, მე რაღას
მირჩევ, როგორ მოვიქცე?

ა. ფელერი: შენც ამასვე გირჩევ.

ნახ. კანდელაკი

იგი, თურმე, ინგლისურ ცხრა გირვანქას იწონის და წა-
აგავს პატარა სათიბს. ამასთანავე, ეს მკრეფავი მანქანა ისე-
თი ადვილი და სახერხო მოსახმარი ყოფილა, რომ კაცს
სულ ადვილად შეუძლია ასწიოს ჩაის ყლორტების დონემდე,
ჩაურთოს ელექტროძრავი და მორჩა, მისი აპარატი კრეკს და
ნელად მბრუნავი ფრთებით აწვდის და აწვდის კალათს მწვანე
ფოთოლს.

ისე გამოდიოდა, რომ... არც მეტი, არც ნაკლები, ეს
„მკრეფავი“ სწორედ ზედგამოჭრილი უნდა ყოფილიყო საქარ-
თველოს მწვანედ მოზიზინე ჩაის პლანტაციებისათვისაც.

ჰო, მართლა, დანარჩენი „წვრილმანი“, ესე იგი, ყველა-
ზე მთავარი — მანქანის აღწერილობა, ფირმას „დაავიწყდა“,
ალბათ, შეეშინდა — გამოგონების საიდუმლოება არავეინ მოგვ-
პაროსო.

ხედავთ საოცრებას: ინგლისელები გადაჭრით უარყოფ-
დნენ ჩაის მექანიკური საკრეფის შექმნის იდეასაც, ახლა კი
თვითონვე ეხვეწებოდნენ ქვეყნიერებას — ჩქარა მოგვაშველეთ
დაკვეთებით. მოდი და უღვაწებში ნუ ჩაელიმებოდათ თბი-
ლისში, არსენალის მთაზე მომუშავე კონსტრუქტორთა ბიუ-
როში! მაგრამ ასე იყო თუ ისე, ზემოაღნიშნული „გამო-
გონება“ ჩვენშიც ყურადღების ღირსად ჩათვალეს და ფირმის
მოსთხოვეს ეგრეთ წოდებული პროსპექტები: გაგვაცანით,
ეგებ მართლა ღირდეს მისი დაკვეთაო.

როგორც რეკლამის ნაქებმა ოსტატებმა, ინგლისელებმა
წამითაც არ დააყოვნეს „პროსპექტების“ გამოგზავნა.

და როცა ლონდონური პაკეტიდან ამოღებულ მშვენი-
ერ, ცარცის ქაღალდზე გადაღებულ ფოტოილუსტრაციებს
დახედეს, იქიდან მორცხვად გადმოიხედა... ჩვენი კონსტრუქ-
ტორების მიერ დიდი ხნის წინათ გამოგონებულმა და ამ
ჩვიდმეტოდე წლის წინათ გადაჭრით დაწუნებულმა ჩაის საკ-
რეფმა მანქანამ „ლიდამ“, რომლის ნახატებიც და ნახაზებიც
კარგა ხანია ინახება თბილისისა და მოსკოვის არქივებში.

„ლიდას“ კონფუზი მკითხველსაც ადვილად შეუძლია
წარმოიდგინოს: ეს ჩვენი მანქანა დაწუნებული იყო იმის
გამო, რომ მას არ შეეძლო ჩაის ხშირ, მწვანე ფოთლებში
მოენახა ნამდვილად მოსაწყვეტი დუყი და ჩაის ბუჩქს მიყო-
ლებით კრეჭდა, როგორც გაზონის ყლორტებს.

თურმე ნუ იტყვით, ეს ბედგაუღიმარი „ლიდა“ იმდენად
უმნიშვნელოდ ყოფილა ცნობილი, რომ მისი ნახაზების ინ-
გლისური ხერხებით ხელში ჩაგდება მოუხერხებიათ „ტარპე-
ნის“ ფირმის ქურდებს და ნაქურდალის გასაღებისათვის
წელებზე ფეხს იდგამდნენ. მაგრამ უტიფრობა კიდევ ის იყო,
რომ მათ სცადეს ჩვენთვისაც კი შემოეჩვენებინათ იგი.

გეტყობა, ლონდონის ნისლი საკმარისი არ აღმოჩნდა ამ
„პატარა“ საიდუმლოების დასაფარავად.

წარმოგიდგენიათ სანამდე გაღატაკებულა ინგლისელთა
აზროვნება ტექნიკის დარგში, რომ ისინი ჩვენებური მამლის
ქურდის მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ!

მეტი რომ არ ვთქვათ, ტარპენის ფირმამ ამით ერთხელ
კიდევ გამოამჟღავნა „ინტელიგენს სერვისელების“ ინგლისური
ბლაგვი ხუმრობა. ღირს ამაზე გაცინება მოცლილ დროს.
მაგრამ ეს სხვათა შორის.

თბილისში, არსენალის მთაზე კი უკვე შეიქმნა ჩაის მე-
ქანიკური საკრეფი და, მაშინ, როცა ტარპენის ფირმა, ალ-
ბათ, ჩვენგანაც „ბითუმ“ დაკვეთებს მოელოდა, ეს კეკელი
მანქანა, ჩინელი მეგობრების თანადასწრებით უკვე გამოცდას
იპერდა დასავლეთ საქართველოს მწვანედ მოზიზინე ჩაის პლან-
ტაციებში. იგი მწყობრად დაგოგმანობს ხავერდოვან ჩაის
ბუჩქებში, ელასტიკური რეზინის თითებით არჩევს, ჰკრეფს
და ბუნკერს აწვდის პირველხარისხოვან ჩაის დუყს, ხოლო
დანარჩენ ფოთლებს ქოჩორგადავარცხნით სტოვებს ბუჩქებზე.

ეს ის მანქანაა, რომელიც ადამიანივით არჩევს მოსაკ-
რეფი ყლორტის წვერებს და ჯერჯერობით 30 კაცსა სცვლის.

შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ, თუ როგორ ლახვრად მო-
ხედება ეს ამბავი ტარპენელებს — ლონდონში, იქსუორტის
მოედანზე.

შალვა კერესელიძეს, როგორც გულისხმიერ ქართველ
კონსტრუქტორს, ერთილა დარჩენია: მან როგორმე, მოცლილ
დროს, უნდა აცნობოს ჩვენი „ლიდას“ ქურდებს, რომ ნუ
გაირჯებიან ჯენტლმენები, ნაქურდალის გამსაღებლად ჩვენ
ვერ გამოვადგებით, მომავალშიც ამაოდ ნულარ დაშვრებიან
ჩლუნგი ხუმრობით.

ი. მუხაძე

ეს მოხდა ღამის 1 საათზე: ჩაბნელებული ოთახის მიწა-მდე დასული კარები გაიღო, რომლის კრიალმა მყუდროება და-არღვია. სტუმრებმა, რომელთაც ის-ის იყო ჩათვლინეს, ხმაურზე ყურები ცქციტეს და მიაჩნდნენ ერთადერთ კარებს, საიდანაც ვიღაცის აჩრდილი შემოვიდა. მათ არ ესაიამოვნათ „მოულოდნელი სტუმრის“ მოსვლა, რადგან ამან კიდევ ერთხელ გამო-აღვიდა საძილედ გამზადებული მობინადრენი. ჯერ იყო და სასტუმროს სიახლოვეს მდებარე ელსადგურის მოტორების ხმა-ურმა, რომელიც წინააღმდეგ ფიზიკის კანონისა, სინათლეზე აღრე შემოვარდებოდა სასტუმროში (ალბათ, ელემენტარული დაუდევრობისა გამო), შემდეგ კი გაუხედავად სინათლეც შე-მოჰყვებოდა, არ დააძინა სტუმრები.

ხმაურზე ფანჯრის სიახლოვეს მწოლმა სტუმარმა ასან-თი გაჰკრა და ნათლად დაეინახეთ, რომ საწოლისკენ ბორ-ძიკით მიდიოდა მილიციელის ფორმაში გამოწყობილი მა-ღალი ტანის კაცი. ის ზომაზე მეტად იყო მთვრალი, ცხვირი გაწითლებოდა და ლოყებზე ალმური ასდიოდა... იგი მიბარბაცდა საწოლთან, მოჭრილ ხესავით დაეცა ლოგინზე ტანთგაუხდელი და სასწრაფოდ ხვრინვა ამოუშვა.

— ვინ არის ეს კაცი? — შემკრთალი ხმით წამოიძახა ერთმა.

— დაუბატივებელი სტუმარი. — მშვიდად მიუგო თბილი-სელმა სტუმარმა.

ოთახში სიწყნარე ჩამოვარდა... შუალაშე გადასული იქ-ნებოდა, როცა ბოდვა და ყვირილი მოგვესმა: „შეაჩერე! ვი-სია მანქანა?... შენ, ჩემო ძმაო, წესიერად ატარე...“

ეს ხმა მილიციელის საწოლიდან მოისმოდა. მთელი ღამის განმავლობაში ამ აბეზარი მეზობლის უაზ-რო წამოძახილებისა და რწყილების ოინბაზობის გამო არ გვძი-ნებია.

ალიონზე სტუმრები გამოაღვიდა სასტუმროს წინ ბოძზე მოთავსებულმა რადიომ, რომელიც მშვიდობის დილას გვისურ-ვებდა. უნებლიეთ გადავხედე მილიციელს, რომელიც უკვე ამდ-გარიყო და წასასვლელად ემზადებოდა. ჩვენი მივბაძეთ მის მა-გალითს. უცებ შევნიშნეთ, რომ მტერისგან გაშვებულ ფან-ჯრებიდან ვიღაც დროგამოშვებით შემოიხედავდა ხოლმე. რო-ცა სტუმრები ამდგარნი დაგვინახა, გამოაღო კარები და ოთახ-ში შემოვიდა შავებით მოსილი დაბალი ტანის ქალი. ეს ყო-ფილა სასტუმროს უფროსი.

— ბოლოს და ბოლოს სანამდის უნდა გიცადოთ სტუმრებ-მა მასპინძელს? — წყენანარევი ხუმრობით მიმართა მას თბი-ლისელმა სტუმარმა. — სანამდის უნდა ვაწუხოთ უცხო პირები?

— რატომ უცხო, ჩვენი ფიზკულტურელები არიან. — თქვა დიასახლისმა. — მე მათ ვთხოვე სტუმრებს მიაწოდონ გასაღები. ისინი სულ აქ არიან, მათი დახმარებით მე აბანო-საც ეხელმძღვანელობ, სადაც შეთავსებით ვმუშაობ...

სასტუმროს დიასახლისმა უცებ შეწყვიტა ჩვენთან საუბა-რი და მიუბრუნდა მილიციელს, რომელიც წასასვლელად ემზა-დებოდა და მოაგონა სასტუმროს ქირის გადახდა. მან კი რა-ღაც ჩაილაპარაკა, თან ჩაიხიბითა და წელში მოხრით კა-რებიდან გავიდა...

მე ამ დროს მოვასწარი ოთახის ყურადღებით დათვალი-ერება. შევამჩნიე, რომ ყველაფერს აკლდა მზრუნველი ხელი, ამიტომ ჩვეულებრივ საგნებს მტერისაგან სისქე მომატე-ბოდა. აი, რა იყო ეს ყველაფერი: 4 საწოლი, ერთი ტაშტი, წყლით სავსე თითქოს ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალება იყო-სო (პირსაბანი სასტუმროს არ გააჩნია და სტუმრები პირს ერთმანეთის დახმარებით იბანენ), ფანერადახურული, მღვრიე წყლით სავსე კასრი, 1 დანჯღრეული სკამი, 1 მაგიდა, წიგნე-ბისათვის განკუთვნილი თარო და კედლის ერთ მხარეზე, შე-დარებით სინათლიან ადგილას ჩამოკიდებული ელამი სარკე. ასეთმა ღარიბულმა მოწყობილობამ დიდად გამაკვირვა.

საუბრის დროს სასტუმროს დიასახლისმა პორტფელიდან ამოიღო ფანქარი და ერთ ნაგლეჯ ქაღალდზე რუსულად დი-დი ასოებით დააწერა: „ზანიტ“ და ჩემს ლოგინზე დადო.

— „ზანიტ“ რაღაა? — ვკითხე მე.

მას ჩემს კითხვაზე გაცინა და გამხიარულებულმა მომ-მართა:

— საბატიო სტუმრების ლოგინი რომ არავინ დაიკავოს, ამ წარწერას დავდებ, თორემ, გუშინწინდელისა არ იყოს, ხშირად ერთ ლოგინს—ათი კაცი ეპატრონება.

ქვითრის დაწერის დროს ვკითხე: (ქვითარს თვით სტუმრები წერენ, რადგან სასტუმროს დიასახლისის არ ეხერხება).

— როგორი კმაყოფილი არიან თქვენი მასპინძლობით?

— გააჩნია ვინ არის: თქვენ უკმაყოფილო იქნებით, — მომმართა დამაჯერებელი ტონით, — მაგრამ, რას იზამთ? მე მყვანან მეტად კმაყოფილი სტუმრებიც...

— ვინ არის ასეთი?

— მაგალითად, აი, თქვენი მეზობელი მილიციელი.

მილიციელის ხსენებაზე უძილოდ გატარებული ღამე მო-მაგონდა და ხელახლა შემიპყრო მოგონებით გამოწვეულმა უსიამოვნო განცდამ.

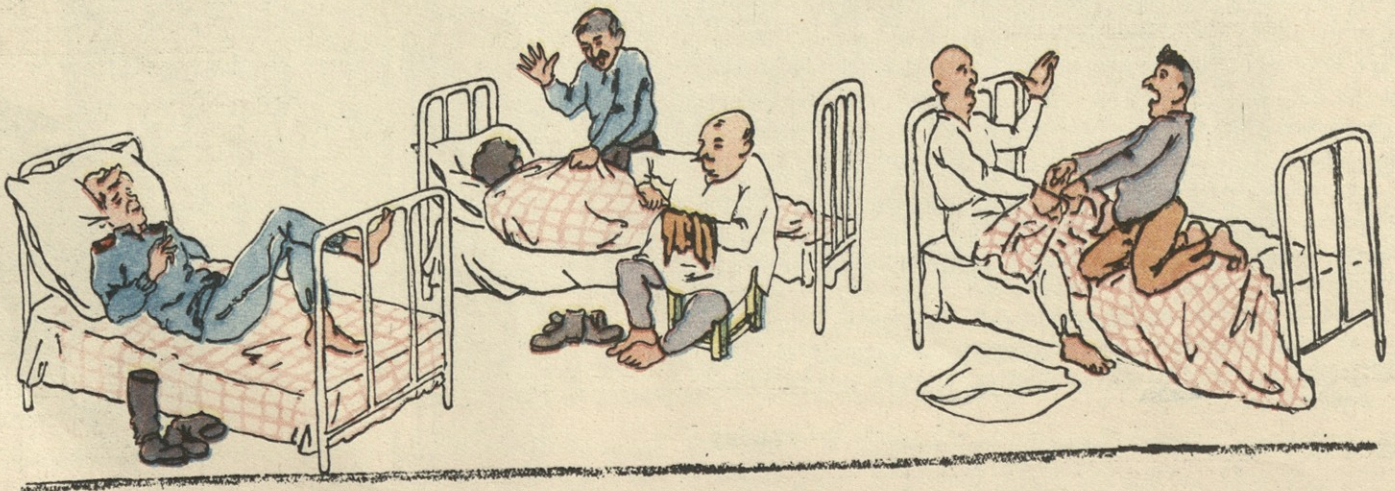
— ის მილიციელი 7 დღეა აქ ათევს ღამეს, მაგრამ არც ფულს მაძლევს და არც საბუთს ტოვებს. ცხოვრობს არხეინად. რამდენჯერმე მივმართე, მაგრამ ყოველთვის სიცილით მეუბ-ნება: თუ უკმაყოფილო ხართ, გთხოვთ მიჩვილოთ მილიციასო.

სასტუმროს ეს ახირებული კლიენტი გახლავთ მილიციის კაპიტანი ვინმე ჩერკაში, რომელიც თავის თავს ისე ამაღლის მთელ რაიონს, რომ არამცთუ სასტუმროს ფულს, არამედ სას-მელ-საკმელშიაც შაურს არ იხდის.

ზემოაღწერილი ამბები მარნეულის სასტუმროში ხშირად მეორდება, ისე ხშირად, რომ რაიონმასკომის თავმჯდომარეს, უკმაყოფილო სტუმრებმა, თავიანთ შენიშვნებითა და წინადა-დებებით თავი მოაბეზრეს. ადგილობრივი ხელმძღვანელობა თავს იმართლებს: მართალია, მარნეულში სასტუმრო არაა კე-თილმოწყობილი, მიწურსა გავს, მაგრამ რა ჩვენი ბრალია...

ჯიუტი სტუმრები მაინც სტუმრობას არ იშლიან, ხშირად ჩადიან მარნეულში და ხშირ-ხშირად კითხულობენ: ვისი ბრა-ლია, რომ მარნეულს აქამდე სასტუმრო არ გააჩნია?

სტუმარი

საქიოში გაგზავნიდი წერილები

კარდანახში, ამ გახურებული მაქრობის დროს, ზოგიერთი ამხანაგი გახურებული მუშაობს და დიდი ხნის დაღვიწყებულ საქმეებსაც იგონებს. იგონებს და „აჩქარებს“ მათ, ფორმასა და მსვლელობას აძლევს, რომ მუშაობა „აუფროსი“ მოიყვანოს.

ეს სტილი განსაკუთრებით ახასიათებს კარდანახის ფინანსპექტორს ასანიშვილს. მან თავისი მაგიდის უჯრა გამოაღო და ძველ საგადასახადო ქვითრებში 1949 წელში დაწერილი განცხადებები იპოვა, გადაატრიალ-გადმოატრიალა, თარიღებს ხელმეორედ დახედა, თვალები მოიფშვინტა და ხელი მუხლზე დაირტყა.

— უკანონობა... უსულგულო დამოკიდებულება... ერთი დახედვით როგორი მუდართი შემომცქერიათ სამი წლის წინათ დაწერილი განცხადებები! რაღა პირით უნდა შევხვდე ახლა ამ ხალხს?

ასანიშვილმა თავი გაიქნ-გამოიქნია და გვარები ჩამარცვლით ჩაიკითხა:

— გ. ბედენაშვილი, ც. ტაბახმელაშვილი, გ. გელიაშვილი, ა. ქიტიაშვილი... ამ ხალხს გადასახადი შეცდომითა აქვს შეწერილი, არ ეკუთვნოდან დაბეგვრა, თავი მომიკვდეს, თუ ჩვენი კარდანახელი ბიჭები ვისმეს დაეჩაგვრინო.

და ასანიშვილმა გურჯაანის ფინგანის სახელზე „მაგარი“ მიმართვა გაამზადა: „აქ მოხსენებულ პირებს შეცდომით შეწერის გამო, ჩამოეწეროს უცოლო, უქმრო, მარტოხელა და მცირეოჯახიან მოქალაქეთათვის განკუთვნილი 1949 წლის გადასახადი“. და ჯერ კიდევ მელანი არ ქონდა შემშრალი, რომ ასანიშვილმა მიმართვა გურჯაანის ფინგანს გადაუგზავნა.

ფინგანში წერილი ახლა რომელიღაც განყოფილების უჯრაში მოხვდა, იქ მტვერსა და აბლაბუდებში ერთი წლის სტაჟი დაიმსახურა და 1952 წელს კვლავ იხილა სინათლე. ის უჯრიდან ამოიღეს, მტვერის ტილოთი კარგად გაწმინდეს, იძიეს, იჩოჩოლეს, როგორც წესი, ასეთი შემთხვევისათვის მდივანი დატუქსეს და 1952 წელს კარდანახში ზემოთ ჩამოთვლილ პირებს სასიხარულო წერილი გაუგზავნეს:

„ჩამოგეწერათ უცოლო, უქმრო, მარტოხელა და მცირეოჯახიან მოქალაქეთა გადასახადი—შეცდომით გაწერის გამო“.

ფოსტის დამტარებელმა დიდხანს ეძება ადრესატები: მათი სასიხარულო წერილები ჯერ უბან-უბან ატარა, შემდეგ ეზო-ეზო ჩამოიკითხა, მაგრამ მაინც ვერ იპოვა ისინი: ზოგმა უთხრა—ასეთები აქ აღარ ცხოვრობენო, ზოგმა ზეცისაკენ მიუთითა—იქ გადასახლდნენო და სასაფლაოსკენ ანიშნა თვალით. ბოლოს, როგორც იყო, გაიგო მათი სამყოფელი ადგილი და ასანიშვილს სახლში ეახლა.

— რა ქენი, ჩააბარე ხელზე?—კარებში გამოჩენისთანავე ჰკითხა მას ასანიშვილმა.

— ვისა, კაცო?

— ვისა და ბედენაშვილს, ტაბახმელაშვილს, ელიაშვილსა და სხვებს... რას მიშვრები, ხომ არ აგვიანებ, ძმაო? ხომ იცი, რომ საჩივარზე არადროული პასუხის გაცემა დანაშაულია!

— იმიტომ დავაგვიანე, რომ იქ ფოსტა არ მუშაობს.

— რა ფოსტა, კაცო, მაშ შენ სად მუშაობ?

— კარდანახის ფოსტაში.

— ის წერილები კი ზაქათალაში იყო წასაღები თუ?—ხმას აუწვია ასანიშვილმა.

— ზაქათალაში კი არა, საიქიოში.

— საიქიოში რა უნდა, კაცო?

— ის უნდა, რომ გ. ბედენაშვილი და ც. ტაბახმელაშვილი 1949 წელს გარდაცვლილან, მწვანე ბალახი ვნახე მათ საფლავზე, მერე სახლშიც მივედი და საუკუნო მოსაგონარი დამალევინეს. არც გ. ელიაშვილია ჩემთვის მისაგნებ ადგილას... ჰოდა, შე კაი კაცო, ამ წვრილშვილის პატრონ კაცს საიქიოში რაზე მისტუმრებდი?

დამტარებელმა გაჯავრებით კარები გამოიჯახუნა, ხოლო ასანიშვილმა დამორცხვებით ჩაიდუღუნა: „სირცხვილიაო“. არა, მარტო სირცხვილი კი არა, დანაშაულია.

3. მამუკელაშვილი

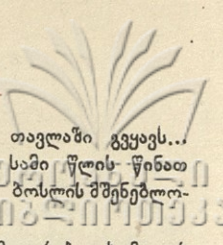
ნენოს თვალით

კულტურისა და დასვენების ბაღი (თბილისი, ღრმა-ღელე). საახალწლო ბურვაკები მაციონზე. ამ სურათიდანაც ნათლად ჩანს, თუ როგორ კოლეგიალურად მუშაობენ დირექტორი და დირექტორის მოადგილე: ერთი ბურვაკი დირექტორისაა, მეორე — დირექტორის მოადგილისა.

წალკა. ამ შენობაშია მოთავსებული რაიონის კლუბი და ბიბლიოთეკა. შენობამ, როგორც ხედავთ, ვერც ქარს გაუძლო და ვერც თვით კრიტიკას.

— რაშია საქმე, ძია პავლე (დარსაველიძე), ზაფხულის შემდეგ აღარც რადიო გვაქვს და აღარც სინათლე... რა იქნება, რომ ყურად იღოთ ჩვენი კულტურული მოთხოვნები?

— დაცადეთ ისევ გაზაფხულდება, მოაგარაკეები ჩამოვლენ, ჩამოვლენ მწერლები და კულტურაც თავზე საყრელი გექნებათ, რადიოც და ელექტროსინათლეს... მანამდე კი სოფლის სამუშაოს მიხედეთ... დროს ნუ კარგავთ.

აგარის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე წრიაული მორიგ სადღეგრძელოს ამბობდა, როცა სუფრაზე შემწვარი გოჭი შემოფრინად შემოუტანეს...

უკაცრავად, სანამ გოჭი გაცივდებოდეს, პატარა გეოგრაფიული განმარტება: აქ ნახსენები აგარა ის აგარა კი არ გახლავთ, ქარელის რაიონში რომ შედის და ჩვენს ქვეყანას შექარს აწვდის, არა, ეს ახალციხის რაიონში შემავალი სოფელი აგარაა, სადაც კოლმეურნეობას ყავს გამხდარი პირუტყვი და მსუქანი თავმჯდომარე.

ღიახ... შამფურიან გოქს დავუბრუნდეთ: კოხტად დაბრუნულს ქონი წვეთებით ჩამოსდიოდა.

— კარგად მოვლილი ჩანს, კოლმეურნეობიდან წამოიყვანდი.

— რას ამბობ, კოლმეურნეობაში ვინ მოუვლიდა? პირუტყვი უბინაობით გველუპება, — განუმარტა მასპინძელმა თავმჯდომარემ, — აი, ზამთარი მოდის და საქონლის თავშესაფარი არა გვაქვს, ღორებს — კამეჩებთან ერთად ვამწყვდევთ,

ცხვარი — ცხენების თავლაში გვყავს...

— კი მაგრამ ამ სამი წლის წინათ ახალი თავლისა და ბოსლის მშენებლობა ხომ დაიწყეთ?

— დაწყება — დამთავრება ხომ არ არის?

— დამთავრებით, შე კაი კაცო, მასალა ხომ გამოყო გამგებამ; თანხა ხომ გადადო, ვერ აითვისეთ?

ჩვენი არ ვიცით, რა უპასუხა თავმჯდომარემ ცნობისმოყვარე სტუმარს, მაგრამ ის კი ცხადია, რომ სამი წლის წინათ დაწყებული თავლა-ბოსლების მშენებლობა კოლმეურნეობაში დაივიწყეს, თანხა აითვისეს თუ მიითვისეს — აღარ არის, საქონელი ორჯერ ცის ქვეშ გამოაზამთრეს და მესამე ზამთარსაც მოუმზადებელი ხედვინა.

ან-კი ვინ მოამზადებს პირუტყვის საზამთრო ბინებს, როცა კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მასპინძლობს? სტუმრებს თავს ხომ არ მიანებებს? გოჭი გაცივდება.

მისხეთელი

რ ა ს უ რ ა თ ი ე

— რა სურათს გვიჩვენებთ დღეს?
— „რაიკომის მდივანს“.
— სად გინდათ უჩვენოთ?
— საწყობში.

— ესე იგი გასაწყობებულ კლუბში? იმ უხერხულია!

— აბა, რა ექნათ, ჩემო კარგო, თუ კლუბის შენობა ჩვენი კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ საწყობად გადაქცია, კულტმუშაობას ხომ ვერ შევწყვეტთ?

— იქ ხომ გუთნები და კასრები აწყვიდა, ეკრანს სად გამართავთ?

— აი, იმ კუთხეში, სადაც წინათ სცენა იყო.

— ეგ შეუძლებელია, სცენა ინკუბატორში გამოჩეკილ წიწილებს უკავიათ, ხომ არ დაჩაგრავთ, ისედაც ობლები არიან.

— მაშ მეროვ კუთხეში გავმართავთ.
— არც იქ შეიძლება. იმ კუთხეში

ცხენების მოსართავები და ცალსულები აწყვია, ხელს ვერ ვახლებთ.

— მესამე კუთხე ხომ შეიძლება?

— მესამე სრულებითაც არ შეიძლება, იქ მთელი წლის მოსავალი პური ყრია, ახლა კვახებიც იქ უნდა დავაწყუთ...

— მაშ რა ექნათ?

— რაც გინდოდეთ, ოღონდ საკოლმეურნეო საწყობს ნუ შეეხებით.

ასეთი შეჯახებები ხშირად ხდება ხოლმე ქიათურის რაიონში შემავალი მოწინავე სოფლის ითხვისის კოლმეურნეობის დარაჯსა და კულტმუშაკს შორის, რასაც შედეგად ის მოსდევს, რომ ისინი ერთმანეთს მუშტებსაც კი უჩვენებენ, მაგრამ მოსახლეობას კი აღარც კინოსურათებს და, საერთოდ, რაიმე კულტურულ გასართობსაც აღარ უჩვენებენ.

კობახიძე

„სასწრაფო დახმარებას“ სასწრაფო დახმარება

ერთი წელია, რაც საბჭოს ქუჩაზე „სასწრაფო დახმარების“ პუნქტი გახსნეს. ისე, სიტყვით თუ ითქმის „გახსნა“, თორემ ის გახსნის დღიდანვე დაკეტულზე უარეს დღეა. შენობას, სადაც „სასწრაფო დახმარება“ მოათავსეს, თითქმის არ გააჩნია სახურავი, კედლები დახეთქილია და ყოველ წუთში მზადაა დასანგრევად. პუნქტს ამჟამად ზირველი დახმარების მედიკამენტებიც არ მოეპოვება, რადგან მათი იქ შენახვა შეუძლებელია, ეშინიათ, ვაითუ სახურავიდან ჩამოსვლმა ნიაღვარმა გაიტაცოსო.

პუნქტის გახსნის დღიდანვე გაჩაღდა წერილებისა და თხოვნების გზავნა ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილებაში: დაგვეხმარეთ, შენობა მოგვიწყეთო, მაგრამ ყურისმგდებელი არავინ გამოჩნდა.

დროა, ვისაც ეს ეხება მოხედოს ამ შენობას, ვიდრე ჩვენი უბნის „სასწრაფო დახმარება“ ზომუშავე პერსონალს სასწრაფო დახმარება დასჭირდებოდეს.

მ. ხალაფიძე

გასაოცარ ამბავს გვატყობინებენ თბილისის ერთ-ერთი სამკერვალოს მუშა-მოსამსახურეები და მოსწავლეები:

„1952 წლის 28 ოქტომბერს, დღის 12 საათსა და 40 წუთზე, შემოვიდა ჩვენი სახელოსნოში უცნობი მოქალაქე და წინადადება მოგვცა სახელოსნო გაგვეთავისუფლებია იმ მოტივით, რომ მას აღნიშნული სახელოსნო უნდა დაებეჭდა. უცნობ მოქალაქეს, რომელიც თავს რევიზორ-ბუხჰალტერად გვაცნობდა, ჩვენთვის არ წარმოუდგენია არავითარი საბუთი, რომ მას დაეაღებოდა ჰქონდა ჩვენი რევიზიის ჩატარება და არც არავინ ხლებია ჩვენი დირექციის წარმომადგენელი. ამიტომ ჩვენ მისი უკანონო წინადადება არ შევასრულეთ და მუშაობა არ შეგვიწყვიტია, არც საამქროდან გავსულვართ. გაბრაზებულმა მოქალაქემ, (როგორც შემდეგ გამოირკვა ტაბატაძემ) თავი შეურაცხყოფილად იგრძნო და დაგვიწყო ლანძღვა-გინება, გვიწოდა „ყალბებანდები“ და სხვა ასეთი უმსგავსო სახელები. ბოლოს მუქარით მოგვიხურა სახელოსნოს კარები, ჩავკეტა და ასე დალუქულ-დაბეჭდილი დაგვტოვა.“

ჩვენმა ამგვარმა დაპატიმრებამ აღშფოთება და არე-ბერევა გამოიწვია ირგვლივ. სახელოსნოს წინ შეგროვდნენ გამგლეულ-გამომვლელები, გვერდით მომუშავე სახელოსნოს და მაღაზიის მუშაკები... მალე უწყსობა იმდენად თვალსაჩინო შეიქნა, რომ საკმეში მილიციაც ჩაერია. ჩვენს „საპატიმროს“ ხალხი მაინც ვერ მოაცილეს. მხოლოდ ერთი საათისა და ოცი წუთის პატიმრობის შემდეგ, რაიონის მილიციის უფროსის დახმარებით სამინისტროდან ძალით დააბრუნეს განაწყენებული რევიზორი და პატიმრობიდან გაგვათავისუფლეს...

რა უნდა ვუწოდოთ მოქალაქე ტაბატაძის საქციელს, როგორ უნდა შეფასდეს ყოველივე ეს? გთხოვთ თქვენ მაინც გვიპასუხოთ, პატივცემულო ნიანგო, ვინაიდან ჩვენი უფროსები სათანადო პასუხს ამ კითხვაზე ჯერჯერობით არ გვაძლევენ...

საქ. სოც. უზრ. სამინისტროს სახწავლო-საწარმოო კომბინატის თბილისის ინდ. ტანსაცმელების სამკერვალო საამქრო № 1. მუშა-მოსამსახურეები და მოსწავლეები. (წერილს ზელს აწერს თოთხმეტი კაცი).

ნიანგს არ შეუძლია არ გამოაქვეყნოს თავის ფურცლებზე ეს, მართლაც გაუგონარი შემთხვევა. დაე, ჩვენი ერთად ჩვენმა გაკვირვებულმა მკითხველებმაც გაიგონ—რას გვიპასუხებს პატივცემული მოქალაქე, რევიზორ-ბუხჰალტერი ტაბატაძე.

— მივერბ, თქვენმა კომბინამ როგორ გამომაკვლია: ხელს რით ვუწყობ ხელოვნებას, თუ კულტურა მაქლია?

გაგონრდა თავმჯდომარის შემოწმება ასეთი,

კინო გვაკლდა, გუნდი გვაკლდა. ჩონგური თუ გაზეთი? ერთხელ მაინც რად არ მკითხეთ, კაცი ვარ თუ გუდურა?! რად მომხსენიო!..

— შეგობარო.

გაკლდა ჩაის კულტურა?..

დედო-ოდინაშვილი

ნახ. მ. აბაშიძისა

რედაქტორი კარლ ოკალაძე. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, აკ. ბელიაშვილი, ი. გრიშაშვილი, უჩა ჯაფარიძე, ი. ნონეშვილი, ს. ფაშალიშვილი.

თბილისი. სატირიკო-იუმორისტический журнал „ნიანი“. რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პროსპ. № 42. ტელ. 8-10-49.

ბელმოფ. დასაბ. 1952 წ. 24/XI. სტამბა „ბარია ვოსტოკა“, რუსთაველის პროსპ. № 42. შეკ. № 2436 გამოც. № 22. ტირ. 15.000. უგ 16582.

ვაჟიკას ლექსი

სამგორის ვეღზე დაეცა
შატის ნასროლი ისარი,—
მივედ ხევსური, დავსახდდი,
ჩემი სამშობლოც ის არი.
მე თვითონ სამი წლისა ვარ,
სამგორი ორი წლის არი!

პირველად ვნახე ვრცელი ზღვა
ნაცვლად მთის ნიაღვარისა,
ედნათურებით შევცვადე
შუქი მე ვარსკვლავ-მთვარისა.
სახელ მიქვნიან ვაჟიკა,
ვარ არაბუდის გვარისა!

გოგოთურა მიგრიპაული

